

MEGALAKULT AZ MGE TUDOMÁNYTÖRTÉNETI BIZOTTSÁGA

A Magyar Geofizikusok Egyesülete 2009. február 24-i Elnökségi ülésén határozott a Tudománytörténeti Bizottság létrehozásáról.

Korábban is működött bizottság, illetve csoport, amely a tárgykorba tartozó kérdésekkel foglalkozott, eredmények is voltak, amelyek közzétételéről a *Magyar Geofizika* főszerkesztője gondoskodott.

Az új Bizottság azonban olyan céllal jött létre, hogy a szakmát érintő átfogó kérdésekkel foglalkozzon, s kiterjedjen mind azokra a területekre, ahol értékmentés kell, ahol dokumentáltan hiteles összefoglalás szükséges. „Amíg nem késő”, szólaltassuk meg nagy öregjeinket, a múlt (és persze jelen) élő tanúit, hogy a lehető leghitelesebb anyagokat állíthassuk össze.

Ezt kell tükröznie a Bizottság összetételének is. Így a geofizika szakterületeit – némi rábeszélés, de szíves vállalás után – az alábbi kollégák képviselik a Bizottságban:

- gravitációs és földmágneses kutatás: Szabó Zoltán,
- geoelektromos kutatás: Nagy Zoltán,
- szeizmikus kutatás: Molnár Károly,
- mélyfúrás-geofizikai kutatás: dr. Kis Bertalan (szénhidrogének), dr. Baráth István (szilárd hasznos ásványok, víz).

A Bizottság elnöke – az MGE elnökségének felkérését elfogadva – dr. Baráth István.

Az MGE elnöksége elfogadta és egyhangúlag megszavazta a Tudománytörténeti Bizottság összetételét.

Volt javaslat – Nagy Zoltán részéről –, hogy nagy létszámú bizottság jöjjön létre. Ezt azzal lehetett elhárítani, hogy nagy létszámú bizottság általában nem tud eredményesen dolgozni. Ugyanakkor valójában megvalósul a gondolat, hiszen egy-egy feladat kidolgozásában bárki részt vehet, akinek kedve van, reméljük minél többen.

Az egyes tanulmányok a Bizottság elé kerülnek, s ott egy-egy szemléletet képviselve nyerik el végleges formájukat, s jelenhetnek meg a *Magyar Geofizikában*, vagy az MGE adatbázisában kéziratként. Egyéb lehetőségek is felhasználhatók a publikálásra.

Ezek az anyagok – dokumentumértékűek lévén – bármikor, bárki által felhasználhatók lesznek a megfelelő hivatkozással, kimutatás készül róluk, és a *Magyar Geofizikában* ez is meg fog jelenni.

A Bizottság által eddig megfogalmazott feladatok, célok:

1. A Nemzeti Kegyeleti Bizottság hatáskörébe ajánlott nagyjaink névsorának áttekintése, sírjaik megváltásával kapcsolatos javaslatok kidolgozása, esedékes évfordulók számontartása, a figyelem felkeltése (pl. a *Magyar Geofizikában*).
2. Elhunyt nagyjainkról lista összeállítása, szakmai életútjuk megírása.

3. Minden intézménynél, vállalatnál, ahol geofizikai szolgálat (ill. geofizikus) működött vagy működik, a geofizika helyi történetének megírása.
4. A geofizika szakterületeinek (gravitációs, földmágneses, geoelektromos, szeizmikus és mélyfúrás-geofizikai kutatások) történeti fejlődése Magyarországon.
5. Az Eötvös Loránd Emlékgyűjtemény (múzeum) kiállítási anyagának gyarapítása.
6. Elhunyt geofizikusaink nekrológjainak összegyűjtése és aktualizálása.
7. Megjelent cikkek, tanulmányok, szakmai könyvek és jegyzetek címjegyzéke (nem csak az egyetemi tanszékeké!).
8. Az eddig megjelent tudománytörténeti cikkek, anyagok „leltára”.
9. Érdekes – geofizikával, geofizikusokkal kapcsolatos – történetek, esetek és események figyelése és feldolgozása.

A felsorolt néhány, fontosnak tűnő gondolat, pontosításhoz és/vagy bővítéséhez várjuk kollégáink javaslatát. Már a fenti témák jellege és néha lokális helyzete azt tükrözi, hogy önálló kis csoportok tudnak igazán és valóságosan dolgozni rajtuk.

Azt szeretnénk, ha a javaslat – amelyet nagyon várunk – azt is tartalmazná, hogy mely témában, milyen minőségben – tag, vezető – kíván a javaslattevő részt venni, illetve – akár előzetes egyeztetés alapján – kik vesznek (vehetnek) benne részt.

Tudjuk, hogy kollégáink többségének más, napi feladatai is vannak. Ilyen megfontolás is arra készített bennünket, hogy ne tűzzünk ki szoros vagy nehezen teljesíthető határidőket, de a TTB tagjai figyelemmel kísérik az egyes tanulmányok megvalósításának menetét, és segítően közreműködnek a sikeres befejezés érdekében, illetve javasolják annak a megfelelő helyen és módon történő megjelenését, publikálását.

Előfordulhat, hogy a befejezés határidejét megjósolni sem lehet, de a munka megkezdéséről célszerű tájékoztatást adni, ami egyfajta erkölcsi kötelezettség a munka elvégzésére, és új közreműködő jelentkezését is maga után vonhatja.

A határidők erőltetett számonkérése hiba lenne. Azok, akik vállalkoznak tudománytörténeti munkára, tisztességgel, nagy alaposággal és szeretettel végzik munkájukat, és e téren a megbízhatóság mindennél fontosabb.

Várjuk a javaslatokat témára és személyes munkára. A TTB minden javaslatot megtárgyal és visszajelez a javaslattevőnek. Akik a feladatok kidolgozásában részt venni szeretnének, kérjük, közöljék minden elérhetőségüket.

Dr. Baráth István
a TTB elnöke